

SANAT

Dijital stratejiler

x-ist Gallery direktörü Zeynep Pakel ile pandemi döneminde sanatı konuştuk. "Oyunun kurallarını bilmediğimiz ve yeni baştan stratejiler üretmek zorunda kaldığımız bu dönemde dijital stratejiler ve çevrim içi etkinlikler üretmek hayat kurtarıcı oldu."

Pandemi sürecinden sanat piyasası nasıl etkilendi? Bir galerici gözünden sizden dinleyebilir miyiz?

Uluslararası dolaşıma ve fuarlara bağımlı olan sanat piyasası kültürü pandemiyin etkileriyle beraber içi kapanan ülkelerde zayıf yönlerini daha da gözler önüne serdi. Dünyada dijital altyapılarına pandemiden önce yatırım yapmaya başlayan mega galeriler ve müzayede evleri bu dönemi ekonomik açıdan daha rahat atlattılar. Oyunun kurallarını bilmediğimiz ve yeni baştan stratejiler üretmek zorunda kaldığımız bu dönemde dijital stratejiler ve çevrim içi etkinlikler üretmek hayat kurtarıcı oldu. Sanat izleyicisi ve koleksiyonerlerle bu sayede direkt temasını x-ist galeri olarak hiç kesmemiş olduk.

Bu süreçte pek çok sergi dijitalde taşındı. Sizce dijital sanatın pandemi sonrası izleyeceği rota nasıl olacak?

Dijital dönüşüm sanatı daha demokratik bir düzlemde izlenebilir hale getirdi. Fakat dijital teknolojilerin sanat eserinin izleyicisiyle buluşması ve deneyimlenmesinde hala yetersiz kaldığı noktalar var. Sabit mekana sahip galeriler hayatta kalmak için kapalı kaldıkları dönemde geliştirdikleri dijital stratejileri, izleyici ve koleksiyonerlerin beklentileriyle harmanlayarak hibrit bir sistem yaratabilirlerse gelecek günlerde hayatta kalabileceklerine inanıyorum.

Salgın sürecinde sanatçı, sanat eseri ve izleyici arasında ne gibi değişiklikler gözlemlediniz? Sizce bu süreçten sonra sanatçı, sanat eseri ve izleyici arasındaki ilişki ne yöne evrilecek?

Sanatı gerçek anlamıyla takip eden kitle dijitalleşme sayesinde

daha önce imkan bulamadığı daha geniş kapsamlı bilgiye erişim olanağına sahip oldu. Çevrim içi konuşmalar, atölye ziyaretleri ve müze koleksiyonlarına erişim gibi olanaklarla sanat izleyicisi sanatçının üretim pratiğine daha bütüncül bakabilme imkanı buldu. Ben klasik galeri sunumlarının yanı sıra pandemi sonrasında da bu sistemin korunarak sanatçı ve izleyici arasındaki ilişkinin çok yönlü geliştirilebileceği kanaatindeyim.

Juma'daki galeriler olarak bu süreçte çevrim içi "Sanat Konuşmaları" düzenlediniz. Galeri bünyesindeki sanatçıların 10 dakika boyunca kendini anlattığı bu konuşmalar ile sanatçı ve izleyici arasındaki ilişkiyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu dönemde izleyicisiyle temasta kalmak bizim için çok önemliydi fakat pandemi başında panikle üretilen birçok dijital içeriğin aksine biz Juma'daki galeriler olarak nitelikli içerik üretme üzerine çalıştık. Bu

hem sanatçı ve izleyici arasındaki ilişkinin güçlenmesini ve sanatçının kendi anlatımıyla sergiyi çevrim içi aktarmasını, hem de sergi izleme pratiğinin devamlılığını bir ölçüde sağlamış oldu. Hayatın durduğu bir zamanda sanatçı ve izleyicinin deneyimlediği etkinlikler ve kurulan diyalog hepimizi motive etti.

Pandemi süreci ile birlikte koleksiyoner alışkanlıklarında sizce ne gibi değişiklikler oldu? Bu dönemde çevrim içi alımların arttığını düşünüyor musunuz?

Türkiye'de sanat Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde çok gerilerde olduğu için pandemi gibi koşulları belirsizleştiren dönemlerde maalesef ilk gözden çıkartılan olgu olarak karşımıza çıkıyor. Bu dönemde dünyadaki trendin küçük bir yansıması olarak Türkiye'de de çevrim içi müzayede satışları mart ayı sonrasında hızlı bir yükselişe geçti. Fakat bana göre bunun temel nedeni bir sanat eserine sahip olmanın ötesinde tanımış sanatçıya ve onların eserlerine yönelme refleksinden ileri geliyor.

Şu anda devam etmekte olan serginizden biraz bahsedebilir misiniz? Bu dönemde sergiye gelen izleyicinin tepkileri nasıl oluyor?

Galeride şu anda Aylın Zaptçioğlu'nun yedinci ve x-ist'teki ikinci kişisel sergisi "in situ/ex situ" izleyicisiyle buluşuyor. Zaptçioğlu'nun mürekkep, guaj ve suluboya kullanarak karışık teknikte ürettiği eserlere desenler ve gravür teknikleriyle oluşturduğu baskılar eşlik ediyor. Bu dönemde, pandemiyin bize kazandırdığı sergiyi dijital taşıma alışkanlığımızla devam ettirerek sergiyi de çevrim içi izlenebilir hale getirdik.

